Lieta Nr.C30483114
Lietvedības Nr.C4831-14/8

Latvijas Republikas vārdā
2014.gada 11.novembrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Krēvica
ar sekretāri B.Zabarovsku
piedaloties prasītāja pārstāvei /pers. A/
atbildētājai /pers. B/
2014.gada 28.oktobrī
izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 3 civillietu BIGBANK AS Latvijas filiāles prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu,

konstatēja:

BIGBANK AS Latvijas filiāle (turpmāk tekstā arī prasītājs) iesniedza tiesā prasību pret /pers. B/ (turpmāk tekstā arī atbildētāja) par parāda piedziņu, kurā lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam parādu EUR 23301,67, kas sastāv no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas EUR 12428,23, nesamaksātajiem procentiem par kapitāla lietošanu par laika posmu no 2011.gada 31.oktobra līdz 2012.gada 13.jūnijam EUR 1540,20, līgumsoda EUR 9333,24, samaksātos tiesas izdevumus, kā arī noteikt prasītāja tiesības saņemt 6% gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei..

Prasības pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar 2011.gada 31.oktobrī noslēgto Aizdevuma līgumu Nr.1103260/10ib (turpmāk arī - Aizdevuma līgums), atbildētāja saņēma no prasītāja aizdevumu EUR 12428,23 apmērā, ar procentu likmi – 20,00% gadā no aizdevuma summas, ar pienākumu atmaksāt aizdevuma summu un procentus Aizdevuma līguma maksājuma grafikā noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 6.3.punktu par maksājuma grafikā noteikto maksājuma atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu, aizņēmējam ir pienākums maksāt līgumsodu 1% apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu līdz visas parāda summas pilnīgai samaksai. Kā arī, gadījumā, ja aizdevējs izmanto līguma vispārējo noteikumu 4.1.punktā noteiktās tiesības un atkāpjas no aizdevuma līguma, tad minētais līgumsods tiek aprēķināts no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas daļas, kas nav samaksāta līdz vēstulē par vienpusēju atkāpšanos no līguma norādītajam, visa parāda samaksas datumam.

Saskaņā ar Aizdevuma līguma 4.5.punktu, puses ir vienojušās par vienpusējas atkāpšanās no līguma sekām un apjomu, kādā Aizdevuma līgums zaudē spēku, tas ir, puses vienojas, ka saskaņā ar šī līguma 4.1.punktu aizdevēja vienpusējas atkāpšanās no līguma sekas ir līgumā sākotnēji noteiktās aizņēmējam labvēlīgās maksājumu kārtības spēka zaudēšana uz turpmāku laiku un aizņēmēja pienākums veikt tūlītēju visa no līguma izrietošā parāda atmaksu. Spēku, līdz pilnīgai līguma saistību izpildei, nezaudē citi šī līguma noteikumi, tai skaitā, un ne tikai noteikumi, kas reglamentē līgumsoda aprēķināšanu pēc aizdevēja 41.punktā paredzēto tiesību izmantošanas.

Konkrētajā gadījumā spēku ir zaudējis aizdevuma līguma maksājumu grafiks, kas noteica aizņēmējam labvēlīgu aizdevuma atmaksas kārtību, bet spēku nav zaudējis līguma 6.3.punkts, kas paredz tiesības piemērot līgumsodu arī turpmāk.

Minēto apsvērumu dēļ uz konkrētas lietas apstākļiem nav attiecināma judikatūra, kas izriet no Augstākās tiesas 2013.gada 30.janvāra sprieduma lietā Nr.SKC-644/2013. Judikatūra attiecās uz gadījumiem, kad, pēc atkāpšanās no līguma, tiek turpināts piemērot jau spēkā neesošus līguma noteikumus jeb uz gadījumiem, kad puses līgumā nav noteikušas apjomu, kādā līgums zaudē spēku, un Augstākā tiesa ir secinājusi, ka šādā gadījumā visi līguma noteikumi uz turpmāku laiku zaudē spēku. Taču konkrētajā lietā puses ir vienojušās par noteikumiem, no kuriem aizņēmējs neatkāpjas, līdz ar to nav konstatējams, ka tiek piemēroti spēkā neesoši līguma noteikumi. Judikatūra minētajā lietā arī nereglamentē un nav noteikusi ierobežojumus Civillikumā noteiktajām pušu tiesībām vienoties par to no kādiem līguma noteikumiem ir pieļaujama atkāpšanās, no kādiem nav pieļaujama atkāpšanās.

Saskaņā ar Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 4.1.punktu, gadījumā, ja maksājumu kavējuma dienu skaits kopā ir vismaz 30 dienas, aizdevējam ir tiesības pirms termiņa vienpusēji atkāpties no aizdevuma līguma un pieprasīt tūlītēju parāda atmaksu, bet saskaņā ar 4.2.punktu aizņēmējam šādā gadījumā ir pienākums nekavējoties samaksāt aizdevējam nesamaksāto līgumsodu, neatmaksātos procentus un aizdevuma summu.

Tā kā atbildētāja nebija izpildījusi savu saistību un maksājuma termiņa nokavējums pārsniedza 30 dienas, prasītājs vienpusēji atkāpās no līguma un pieprasīja no atbildētājas parāda samaksu, kas tika noformēts rakstveidā brīdinājuma formā un nosūtīts atbildētājai ierakstītā vēstulē 2012.gada 13.jūnijā. Brīdinājumā prasītājs lūdza atbildētāju izpildīt savu saistību septiņu dienu laikā.

Saskaņā ar Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 12.5.punktu un prasītāja apstiprinātu vispārējo noteikumu „Bankas vispārējie noteikumi" 5.1.3.punktu, jebkāds paziņojums uzskatāms par nodotu otrai pusei, ja pagājušas 5 (piecas) dienas kopš tas nodots pasta iestādē un nosūtīts ar ierakstītu sūtījumu uz adresi, kas norādīta līgumā, tādēļ augstāk minētā parāda samaksas termiņš beidzās 2012.gada 25.jūnijā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, prasītājs ir aprēķinājis līgumsodu saskaņā ar Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 6.3.punktu par maksājumu kavējumu par laika periodu no 2011.gada 15.novembra līdz 2012.gada 13.jūnijam EUR 1515,24 apmērā, ko prasītājs, vadoties pēc labas ticības principa, labprātīgi ir samazinājis līdz EUR 901,10, par laika periodu no 2012.gada 26.jūnija līdz

2014.gada 23.martam EUR 79043,54, ko prasītājs, vadoties pēc labas ticības principa, labprātīgi ir samazinājis līdz EUR 9986,93, kā arī par laika periodu no 2014.gada 10.jūnija līdz 2014.gada 19.jūnijam EUR 1242,82, ko prasītājs, vadoties pēc labas ticības principa, labprātīgi ir samazinājis līdz EUR 0,00.

Saskaņā ar Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu punktu 6.6.aizņēmējs atlīdzina aizdevēja zaudējumus, kas tam radušies, veicot parāda piedziņu, tai skaitā tiesāšanās, pirmstiesas parāda piedziņas un ar tiesas un citu institūciju nolēmumu izpildi saistītos izdevumus. Izdevumus, kas aizdevējam radušies saistībā ar brīdinājumu, atgādinājumu un SMS atgādinājumu par līguma noteikumu pārkāpšanu izsūtīšanu, aizņēmējs atlīdzina saskaņā ar spēkā esošo aizdevēja cenrādi.

Pēc brīdinājuma nosūtīšanas, laika posmā no 2012.gada 23.jūlija līdz 2013.gada 21.oktobrim, tika saņemti maksājumi kopā EUR 1565,18, kas saskaņā ar Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 2.2.punktu ir ieskaitīts komisijas maksas par paziņojuma par līguma laušanu nosūtīšanu saskaņā ar cenrādi un daļējai līgumsoda dzēšanai.

2014.gada 24.martā starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgta Vienošanās par parāda dzēšanu (turpmāk tekstā - Vienošanās), ar kuru tika noteikts, ka atbildētājs uzsāk no Aizdevuma līguma izrietošo maksājumu dzēšanu ar 2014.gada 25.martu un turpmāk sešu mēnešu laikā katra mēneša 25.dienā veic maksājumu EUR 280,00 apmērā, kā arī apņemas vienoties par turpmāku parāda atmaksu. Saskaņā ar Vienošanās 2.4.punktu netiek aprēķināts līgumsods parāda atmaksas periodā un visi maksājumi, kas veikti šīs vienošanās laikā, tiek novirzīti parāda dzēšanai saskaņā ar Aizdevuma līguma noteikumiem.

Pēc Vienošanās noslēgšanas, netika saņemts neviens maksājums.

Bez tam, saskaņā ar Vienošanās 4.punktu gadījumā, ja tiek pārkāpti parāda atmaksas noteikumi - Vienošanā noteiktā maksājamā summa un ikmēneša maksājuma datums - un parādnieks nevienojas par saistību refinansējumu, prasītājam ir tiesības turpināt parāda piedziņu saskaņā ar Aizdevuma līguma noteikumiem,

Tā kā atbildētāja neveica maksājumus Vienošanās paredzētajā kārtībā, prasītājs 2014.gada 9.jūnijā pieņēma lēmumu atcelt Vienošanos un turpināt parāda piedziņu. Pēc Vienošanās atcelšanas nav saņemts neviens maksājums.

Ņemot vērā augstāk minēto atbildētājas parāda summa uz šī pieteikuma parakstīšanas brīdi sastāda EUR 23301,67, kas sastāv no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas EUR 12428,23; nesamaksātajiem procentiem par laika periodu no 2011.gada 31.oktobra līdz 2012.gada 13.jūnijam EUR 1540,20; līgumsoda saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 6.3.punktu kopā EUR 9333,24.

Prasība pamatota uz Civilprocesa likuma 1.pantu. 127.panta pirmo daļu, 26.panta pirmo daļu, 34.panta pirmās daļas 1.punkta c) apakšpunktu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 41.panta pirmo daļu, 195.pantu, un Civillikuma 1587., 1720., 1722., 1756.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765., 1943. un 1945,pantu.

2014.gada 18.augustā tiesā saņemti atbildētājas paskaidrojumi, kur atbildētāja norāda, ka atzīst prasību. Norāda, ka pašreiz atbildētājai nav līdzekļu, lai segtu parādu.

Prasītāja pārstāve tiesas sēdē prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un lūdza tiesu to apmierināt.

Atbildētāja tiesas sēdē prasību atzina.

Tiesa, noklausījusies prasītāja pārstāves un atbildētājas paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi lietas materiālus, uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Ņemot vērā, ka atbildētāja tiesas sēdē pilnībā atzina iesniegto prasību par parāda un līgumsoda piedziņu, tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 193.panta piekto daļu sprieduma motīvu daļā par prasību par pamatparāda un procentu piedziņu iekļauj tikai norādi uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem tiesa vadījusies.

Tiesa uzskata, ka prasība par neatmaksātās aizdevuma pamatsummas EUR 12428,23, nesamaksātajiem procentiem par kapitāla lietošanu par laika posmu no 2011.gada 31.oktobra līdz 2012.gada 13.jūnijam EUR 1540,20 apmērā ir apmierināma un no atbildētājas prasītāja labā piedzenams pamatparāds EUR 12428,23 apmērā un procenti EUR 1540,20 apmērā, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1589., 1652., 1662, 1753., 1756., 1764., 1765., 1943.pantu.

Tiesa uzskata, ka prasība daļā par līgumsoda par laika periodu no 2011.gada 15.novembra līdz 2012.gada 13.jūnijam, no 2012.gada 26.jūnija līdz 2014.gada 23.martam, no 2014.gada 10.jūnija līdz 2014.gada 19.jūnijam EUR 9333,24 apmērā piedziņu ir daļēji apmierināma.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pamet̄ums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību, tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu, un 1720.pantu kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar starp pusēm noslēgtā Aizdevuma līguma 6.3.punktu par līgumā noteikto maksājumu atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu aizņēmējam ir pienākums maksāt līgumsodu 1% apmērā no nokavētā/to maksājumu summas par katru kavējuma dienu; gadījumā, ja aizdevējs izmanto līguma 4.1.punktā noteiktās tiesības un vienpusēji atkāpjas no līguma, tad minētais līgumsods tiek aprēķināts no neatmaksātās aizdevuma summas daļas, kas nav samaksāta līdz vēstulē par vienpusēju atkāpšanos no līguma norādītajam visa parāda samaksas datumam.

Saskaņā ar līguma 4.5.punktu, puses vienojušās, ka saskaņā ar šī līguma 4.1.punktu aizdevēja vienpusējas atkāpšanās no līguma sekas ir līgumā sākotnēji noteiktās aizņēmējam labvēlīgās maksājumu kārtības spēka zaudēšana uz turpmāku laiku un aizņēmēja pienākums veikt tūlītēju visa no līguma izrietošā parāda atmaksu; spēku līdz pilnīgai līguma saistību izpildei nezaudē citi šī līguma noteikumi, tai skaitā, un ne tikai noteikumi, kas reglamentē līgumsoda aprēķināšanu pēc aizdevēja 4.1.punktā paredzēto tiesību izmantošanas.

Prasītājs pamatojoties uz minētajiem līguma punktiem aprēķinājis līgumsodu par samaksas kavējumu par laika periodu no 2011.gada 15.novembra līdz 2012.gada 13.jūnijam, no 2012.gada 26.jūnija līdz 2014.gada 23.martam, no 2014.gada 10.jūnija līdz 2014.gada 19.jūnijam EUR 9333,24 apmērā.

Augstākās tiesas Senāta judikatūrā, kas izveidojusies ar Senāta 2004.gada 2.septembra spriedumu lietā Nr. SKC-441, 2005.gada 26.janvāra spriedumu lietā Nr. SKC-48, 2008.gada 14.maija spriedumu lietā Nr. SKC-212, 2010.gada 21.aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC-113, Senāts atzinis, ka jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu, izvērtējot konkrētos apstākļus, izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civillikuma 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem.

Līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija. Tiesiskajās attiecībās, sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu, par vispārēju principu tiesībās ir atzīstams soda samērīguma princips.

Kaut arī Civillikums neaizliedz līgumsoda noteikšanu procentuālā izteiksmē, ir jābūt saprātīgām robežām, kuru noteikšana attiecīgos ekstremālos gadījumos kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principus

Bez tam atbildētāja atzīstama par patērētāju attiecībā pret prasītāju, līdz ar to piemērojamas arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punkta noteikumi, kas nosaka, ka par netaisnīgiem līguma noteikumiem atzīstami noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta

11.daļu tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Tiesa atzīst, ka atbildētāja ir kavējusi Aizdevuma līgumā noteikto maksājumu samaksas termiņu, tādēļ prasītājs ir tiesīgs saņemt līgumsodu. Neskatoties uz to, ka prasītājs līgumsodu ir samazinājis, prasītāja aprēķinātais līgumsods EUR 9333,24, kas ir uzkrājies ilgstošā periodā, tiesas ieskatā nav vērtējams kā samērīgs. Samērojot pušu tiesiskās intereses nolūkā nodrošināt prognozējamas un atbildīgas civiltiesiskās apgrozības attiecības, lai šīs lietas ietvaros līgumsods nodrošinātu prasītāja zaudējumu atlīdzību, ievērojot samērīguma un taisnīguma principu, tiesa atzīst, ka līgumsods samazināms līdz 10% no kavētā pamatparāda maksājuma, tādējādi no atbildētājas par labu prasītājam piedzenams līgumsods EUR 933,32 apmērā un prasītāja prasība daļā par līgumsoda piedziņu EUR 8399,92 apmērā noraidāma.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājam nosakāmas tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos sešus procentus gadā no parāda pamatsummas, tas ir no EUR 12428,23, par laiku līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā Civillikuma 1763.pantā noteikto par to, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Civilprocesa likuma 33.panta otro daļu tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu ir ar prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu atbildētājam un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi

Pie šādiem apstākļiem no atbildētājas par labu prasītājam piedzenami tiesas izdevumi, kas sastāv no valsts nodevas, atbilstoši tiesas apmierināto prasījumu apmēram – EUR 768,50 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 apmērā.

Ņemot vērā to apstākli, ka ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu (ar prasības pieteikuma nosūtīšanu saistītie izdevumi un izdevumi par pavēstu, un paskaidrojumu nosūtīšanu) kopējā summa sastāda EUR 7,29 (EUR 1,41 +EUR 1,39 + EUR 1,39 + EUR 1,55 x 2), tiesa atzīst, ka ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu daļa, ko nav sedzis prasītāja veiktais maksājums, t.i., EUR 2,59 apmērā no atbildētājas piedzenama par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]panta otro daļu, ņemot vērā prasības raksturu un piedzenamās summas apmēru, tiesa atzīst par pamatotu noteikt, ka spriedums atbildētājai labprātīgi izpildāms desmit dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz augstākminēto un saskaņā ar Civillikuma 1716, 1720., 1759., 1763.pantu un Civilprocesa likuma 8., 41., 42., 97., 193., 195., 204.[1]pantu, tiesa

nosprieda :

apmierināt daļēji BIGBANK AS Latvijas filiāle prasību pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu BIGBANK AS Latvijas filiāle, reģistrācijas Nr.40103200513, neatmaksāto aizdevuma pamatsummu EUR 12428,23, nesamaksātos procentus par kapitāla lietošanu EUR 1540,20, līgumsodu EUR 933,32, un tiesas izdevumus par valsts nodevu EUR 768,50 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70, kopā EUR 15674,95 (piecpadsmit tūkstoši seši simti septiņdesmit četri *euro* 95 /100).

Atzīt BIGBANK AS Latvijas filiāle, reģistrācijas Nr.40103200513, tiesības saņemt likumiskos sešus procentus (6%) gadā no parāda pamatsummas EUR 12428,32 (divpadsmit tūkstoši četri simti divdesmit astoņi *euro* 32/100) par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Prasību daļā par līgumsoda piedziņu EUR EUR 8399,92 apmērā noraidīt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 2,59 (divi *euro* 59/100).

Par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus iemaksāt: saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, BIC kods TRELLV22, klasifikācijas kods 21499, iesniedzot tiesā dokumentu, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu, sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Noteikt, ka spriedums labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese I.Krēvica